

***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

FILOZOFIJA

Ispitna knjižica 2

Prazna stranica

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijsku naljepnicu na sve ispitne materijale koje ste dobili u omotnici.

Ispit traje 150 minuta bez prekida.

U ovoj se ispitnoj knjižici od Vas očekuje da napišete esej slijedeći priloženu uputu.

Možete pisati po priloženome listu za koncept, a na kraju obvezno prepisite na list za čistopis isključivo plavom ili crnom kemijskom olovkom.

Pišite jasno i čitljivo. Nečitki eseji bodovat će se s nula (0) bodova.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 3 prazne.

Filozofija

Esej

Zadatak esejskoga tipa

Pročitajte ova dva teksta i napišite esej na temu: **Što je svrha filozofije?**

Tekst 1

– Zar dakle ne ćemo u njegovu korist moći reći, da je pravi filozof od prirode stvoren da se bori oko bitka, a ne da ostaje kod mnoštva svakoga predmeta, koji imadu samo prividan bitak. On bi išao naprijed bez umora s neprestanim oduševljenjem sve dok ne bi shvatio bit svakoga predmeta, kako doista jest, onim dijelom duše, kojim pripada shvaćati ono, što je takvo; a to pripada bitku srodnom dijelu. Njime bi se primakao i sastavio se s pravim bitkom, stvorio bi mudrost i istinu te dospio do spoznaje, pa tek tada istinski živio, rastao i tako se riješio muke, a prije ne bi.

Platon, *Država*

Tekst 2

... smatram da u filozofiji ništa nije tako korisno nego pomnjivo istražiti jednom najbolje razloge od svih, te ih točno i zorno iznijeti, tako te svima ubuduće budu dostatnim dokazima. I napokon, jer su mnogi, kojima je poznato da sam ja razvio stanovitu metodu za rješavanje kojih mu drago teškoća u znanostima, koja dakako nije nova – jer od istine nije ništa drevnije... kao što u geometriji postoje mnogi razlozi koje napisaše Arhimed, Apolonije, Papo i drugi, a koje svi smatraju bjelodanim i sigurnim, jer zaista ne sadrže ništa što se ne bi točno slagalo s prethodnim navodima, a ipak budući su predugački i zahtijevaju veoma pozorna čitatelja, razumijevaju ih tek malobrojni – isto tako, iako su ti kojima se ovdje služim jednaki geometrijskim, i po sigurnosti i po bjelodanosti, pa ih čak mislim i nadmašuju, ipak se bojim da ih mnogi neće dostatno shvatiti, kako zbog toga što su podugački i što jedni ovise od drugih, tako uglavnom i zato što zahtijevaju duh posve lišen predrasuda i koji se lako oslobađa pridruženih osjetila. Uz to, nema na svijetu toliko prikladnih za metafizička kao za geometrijska proučavanja. A dalje razlika je još i u tome što su u geometriji svi uvjereni da ništa napisati ne treba o čemu ne postoji pouzdan dokaz, te nevični češće griješe u tome što odobravaju lažne (jer žele da izgleda kao da ih razumijevaju) nego što odbacuju istinske dokaze: dok je zaista suprotno u filozofiji, jer se vjeruje kako ničeg nema o čemu se ne može razlagati u prilog i protiv, malo njih istražuju istinu, a mnogi loveći slavu oštroumnika, usuđuju se napadati i najbolje dokaze.

Descartes, *Metafizičke meditacije*

Filozofija

Esej

U eseju odredite i problematizirajte ove pojmove:

filozof, istraživanje, spoznaja, znanje, vjerovanje, istina, mudrost, bit, dokaz, metoda.
(Od deset ponuđenih birajte samo šest koji će se i bodovati.)

Smjernice za pisanje eseja

1. Objasnite za što je, prema Platonu, „stvoren pravi filozof” i tko je, prema Descartesu „prikladan za metafizička proučavanja”.
2. Objasnite što je, prema Descartesu, najkorisnije u filozofiji i što, prema Platonu, omogućuje istinski život.
3. Objasnite zašto su Descartesovi razlozi jednaki geometrijskim i u kojem su odnosu spram razloga koje u dokazivanju rabi Platon.
4. Objasnite Descartesovu metodu spoznaje za „rješavanje kojih mu drago teškoća u znanostima” i Platonovu metodu spoznaje koju rabi u „borbi oko bitka”.
5. Objasnite koje dokaze kao pouzdane prihvaća Platon, a koje dokaze kao pouzdane prihvaća Descartes primjenjujući svoju metodu.

Izvođenje teza u eseju potkrijepite nekim od predloženih primjera.

Kojim primjerima, prema Vašem mišljenju, Descartes dokazuje uspješnu primjenu svoje metode? Navedite primjere učenja nekih filozofa na čiju koncepciju spoznaje ključno utječe Platonova ili Descartesova metoda.

List za čistopis

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

List za čistopis

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

List za čistopis

List za čistopis

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

List za čistopis

List za čistopis

List za čistopis

List za čistopis

Prazna stranica

Prazna stranica

